

Paikallisen kulttuuriperinteen hyödyntäminen osana koulutyötä

Yleistä

Kulttuuri kertoo yhteisön arvostuksista, tavoista ja tavoitteista. Kulttuuriperinnöstä on luettavissa meitä edeltäneiden sukupolvien tapa elää. Yhteisöjen kulttuuri muuttuu jatkuvasti ja muutosten keskellä taito ymmärtää edellisten sukupolvien jättämiä viestejä itsestään voi heiketä ja samalla linkki omaan taustaan katketa. Myös tulevaisuuden kulttuuriperinnön rakentuminen vaatii historian ja juurien näkökulman tuntemista. Oman kulttuuriperinnön tunteminen on välttämätön edellytys sekä omakuvan muodostumiselle että yhteiskunnan kulttuurisesti kestäväälle kehitykselle. Kulttuuri kantaa mukanaan yhteisön arvoperustaa, antaen mallin ja mahdollisuuden hyvälle elämälle.

Lainaus Keski-Suomen Museon verkkojulkaisusta Päivä Eilisessä

Nopeasti muuttuvassa yhteiskunnassa kulttuuriperintöopetuksen, paikallishistorian ja museoiden merkitys kasvaa. Oman kulttuurin menneisyyteen perehtyminen auttaa ymmärtämään kulttuurin nykymuotoa ja pohtimaan myös tulevaa. Kun oma paikallishistoria ja sen perinteet tulevat tutummiksi, nivoutuvat ne vähitellen osaksi laajempaa kontekstia ja eri kulttuurien kirjoa.

Uusissa opetussuunnitelmissa puhutaan monialaisista oppimiskokonaisuuksista, jotka voivat olla eri oppiaineiden sisältöjä yhdistäviä kokonaisuuksia samalla luokka-asteella tai eri luokka-asteiden välillä. Myös koko koulu voi osallistua oppimiskokonaisuuden rakentamiseen. Nämä monialaiset oppimiskokonaisuudet tekevät oppimisesta mielekkäämpää kuin oppiainesidonnainen opetus ja antavat oppilaille valmiuksia löytämään yhteyksiä eri tavoin saatujen tietojen välille.

Koulut suunnittelevat omia oppimiskokonaisuuksiaan. Esimerkkejä lähialueelta ovat Markkuun koulun (Tyrvävä) *Viljan tie* - maatalouteen liittyvä monialainen oppimiskokonaisuus sekä Oulaisten kaupungin alakoulujen ja yläkoulun monialaiset oppimiskokonaisuudet: *Historiamme, Kotiseutuni Oulainen, Ihminen ja ympäristö*. Oppimiskokonaisuuksien suunnittelutyössä paikalliset yhdistykset ovat vielä hyödyntämätön voimavara.-Keski-Suomen museo ja Museovirasto ovat luoneet käytännönläheisen toimintamallin kotiseutumuseoiden ja koulujen yhteistyön pohjaksi. Päivä Eilisessä -työpajat antavat mahdollisuuden osallistuvaan ja elämykselliseen oppimiseen. Pajoissa tutustutaan entisaikojen elämään kokeilemisen ja itse tekemisen kautta, ei vain museoesineisiin tutustumisen kautta.

<http://www3.jkl.fi/ksmuseo/paivaeilisessa/>

Kotiseutumuseot ja muut yhdistysten hallinnoimat kulttuurihistorialliset kohteet tarjoavat vaihtoehdon perinteiselle oppimisympäristölle myös meidän alueella.

Autenttisten kohteiden etuna ja vahvuutena on juuri aito ympäristö. Oikea paikka ja oikeat esineet tekevät menneisyydestä totta. Ympäristö ruokkii mielikuvitusta, innostaa kokeilemaan ja herättää uteliaisuuden kipinää. Elämyksellisyys ja itse tekeminen helpottaa uusien asioiden omaksumista, tietojen ja taitojen karttumista. "Museo-opetus" ei korvaa muuta opetusta, vaan tuo uusia työkaluja tekemiseen. Pienryhmissä toimiminen kasvattaa myös vuorovaikutus- ja ilmaisutaitoja.

Ruukin kyläyhdistys ry on yleishyödyllinen yhdistys, jonka yhtenä tarkoituksena on vaalia alueen kulttuuriperintöä ja välittää sitä sukupolvelta toiselle. Olemme saaneet Siikajoen kunnalta käyttöön Kreivinsaaren rakennuksineen, jonne olemme kehittäneet toimintaa mm. kehittämishankkeen myötä. Kreivinsaaren kehittämisessä on mukana useita paikallistoimijoita näyttämöyhdistyksestä eläkeläisiin. Toimintamme lähtökohtana on Ruukin alueen ainutlaatuinen teollinen historia ja sen esille tuominen. Kreivinsaari sijaitsee aivan Ruukin keskustan tuntumassa ja tarjoaa puitteet ja mahdollisuuden esitellä entisajan elämää ja työtapoja kaikille kuntamme kouluille.

Tarjoamme koululaisille toiminnallista retki- ja oppimispäivää:

Potaskapäivä

Kreivi Pietari Brahe perusti 1670-luvulla Ruukin Yrityspuiston alueelle potaskatehtaan, josta sai alkunsa alueen teollinen toiminta. Nykyään tuo aika elää vielä Kreivinsaaren nimessä.

Kuvaus päivästä

Potaskapäivä tarjoaa mahdollisuuden tulla tutustumaan teolliseen historiaan toiminnan kautta. Päivän aikana kuullaan potaskan historiasta ja miten se liittyy saippuan valmistamiseen tai palturin puhumiseen. Työpajassa valmistetaan Potaska-Mestarin johdolla jokaiselle oma saippua. Pyykkirannassa tavataan piika, joka kertoo entisajan pyykkämisestä. Pyykin ripustamisessa piika tarvitsee myös apureita. Eväiden nauttimisen lomassa leikitään perinneleikkejä potaskan puhumisen hengessä.

Kohderyhmä

esikoululaiset ja 1-2 luokkalaiset

Ryhmäkoko

20-30 henkeä (jakautuminen kahteen ryhmään)

Paikka

Kreivinsaari ([Ahlströmintie 2, 92400 Ruukki](#))
www.kreivinsaari.fi

Aika

toukokuu tai elokuu 2017

Kesto

2-3 tuntia

Sisältö

opastus

työpaja + tarvikkeet

välipala (mehua, vanhan ajan suolaista ja makeaa)

oheismateriaalia (pieni tehtävä) kouluun mukaan päivän kertaamiseen

Kutsu koulujen ja paikallistoimijoiden yhteistyöhön

Kreivinsaaren toimijoiden tavoitteena on kehittää Potaskapäivästä pysyvä kokonaisuus koulutyön tueksi. Olemme mukana hankkeessa, jonka puitteissa voimme kokeilla tapahtumaa kertaluonteisesti, eikä koululle aiheudu tästä kuluja. Potaskapäivän ohella olemme ideoineet muitakin toiminnallisia päiviä erilaisten teemojen ympärille. Kertoisimme teille mieluusti Potaskapäivän ideasta ja miten toimintatapa voitaisiin laajentaa kattamaan muitakin Siikajoen kyliä. **Kutsumme teidät yhteistyöhön suunnittelemaan Potaskapäivän tarkempaa ajankohtaa ja sisältöä. Voitte ehdottaa sopivaa ajankohtaa ja paikkaa. Toivomme pikaista yhteydenottoa: kreivinsaari@gmail.com tai puh. 050 3102795**